

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri
Genel Müdürlüğü

ÖĞRETİM MATERYALLERİNİN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

ANKARA, 2024

KÜNYE

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
Temmuz 2024

Kitap Adı

Öğretim Materyallerinin Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Genel Yayın Yönetmeni

Mustafa CANLI
YEĞİTEK Genel Müdürü

Yayın Koordinatörü & Editör

Dr. Zehra SAYIN
İçerik Geliştirme ve Yönetimi Daire Başkanlığı, Daire Başkanı

Yazarlar

Dr. Sezer DİNÇER
Esin ÖZGENÇ

Grafik & Tasarım

Cem Yıldırım

Adres

Emniyet Mahallesi, Milas Sokak, No.8
06560 Yenimahalle/ANKARA

Yayın Türü

Çevrim İçi Kitap

ISBN: 978-975-11-8151-0

© Bütün hakları, Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kaynak gösterilmek kaydıyla, tanıtım amaçlı kısa alıntı dışında yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	04
GİRİŞ	05
Tasarım Özellikleri	07
Araştırma Soruları	07
YÖNTEM	08
Araştırma Modeli	08
Çalışma Grubu	08
Veri Toplama Aracı	08
BULGULAR	09
Demografik Bulgular	09
Kullanılan Öğretim Materyalleri	12
Öğretim Materyallerinin Özellikleri	12
Öğretim Hedeflerine Uygunluk	13
Tasarım İlkelerine Uygunluk	16
Öğretim Yöntemlerine Uygunluk	18
Erişilebilirlik İlkelerine Uygunluk	21
Dijital Eğitsel İçerik Kullanımı	24
SONUÇ	28
KAYNAKÇA	29

ÖZET

Bu araştırma, Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından tasarlanan öğretim materyallerine yönelik, öğretmenlerin görüşlerini almak ve yeni üretilecek öğretim materyallerine yön vermek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında öğretim materyallerinin öğretim hedeflerine uygunluk, tasarım ilkelerine uygunluk, öğretim yöntemlerine uygunluk ile erişilebilirlik ilkelerine uygunlukları incelenmiştir. Ayrıca bu çalışmada öğretmenlerin dijital eğitsel içeriklerin kullanımına ve ihtiyaçlarına yönelik görüşlerine yer verilmektedir. Bu araştırma, bir dijital eğitsel içerik türü olarak öğretim materyallerinin potansiyelini ve kullanım deneyimlerini ele alarak kullanımı ve gelişimi için fikirler sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Dijital eğitsel içerik, öğretim materyali, öğretim tasarımı

GİRİŞ

Öğrenme, insanların hayatı boyunca devam eden bir süreçtir. Öğrenme karmaşık bir konu olmakla beraber alanyazında temelde iki önemli faktör üzerinde sıklıkla durulmaktadır. Biri öğrenme stilleri diğeri ise kullanılan teknolojilerdir. Sınıf içi uygulamalarda öğrenme stilleri ile kullanılan teknolojiler değişiklik göstermekle beraber öğrenme çıktıları her zaman aynı kalmaktadır.

Kimi öğrenciler diyagramlar, görseller veya resimler aracılığıyla yani "görsel öğrenme" ile öğrenirken kimi öğrenciler ses ve müzik gibi "işitsel öğrenme" yöntemleri ile daha iyi öğrenmektedir (Veznedaroğlu ve Özgür, 2005).

Eğitimde teknolojinin kullanımı, dijitalleşen dünyada, tabletler, akıllı tahtalar, eğitim yazılımları ve sanal gerçeklik gibi teknolojik araçlar, öğrencilerin bilgiye erişimini kolaylaştırmakta, öğrenme stillerine uygun materyaller sunmakta ve aktif katılımlarını teşvik etmektedir. Bu sayede öğrenciler, daha derinlemesine öğrenme deneyimleri yaşamaktadır. Ancak, teknolojinin eğitimde etkili kullanımı için pedagojik yaklaşımların da göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Prensky'nin Dijital Nesil teorisi, bu konuda önemli bir bakış açısı sunarken, Siemens'in Connectivism öğrenme teorisi ise açık ve bağlantılı bir dünyada öğrenmenin önemini vurgulamaktadır. Cuban'ın teknolojinin eğitimde dönüştürücü bir etkisinin olmadığı yönündeki görüşleri ise teknolojinin eğitimdeki yerini tartışmaya açmaktadır. Bu bağlamda, eğitimde teknolojinin etkili bir şekilde kullanılması için hem teknolojik altyapının hem de öğretmenlerin bu alanda yeterli bilgi ve becerilere sahip olmasının önemi büyüktür.

Teknoloji ile eğitsel içeriğin etkili bir şekilde iletilmesi ve sunulması için yardımcı olan araçların toplamı olarak değerlendirilebilir (Erden ve Uslupehlivan, 2020). Teknolojinin eğitimde kullanımının zaman yönetimi, derse aktif katılım sağlama ve öğrenme süreçlerini daha etkili hâle getirmek gibi birçok katkısı bulunmaktadır (Teknoloji ve Eğitim Bölgesel Çalıştay Raporu, 2024). Öğrenciler ve öğretmenler için eğitimin mekân veya zaman sınırları giderek silinmekte, kişinin öğrenme süreci kendisi için uygun zaman ve mekânlarda sürmektedir. Öğrencilerin ve öğretmenlerin etkileşimi ise okul sınırlarının dışın-da da devam edebilmektedir.

Tüm bunlar geleneksel olarak tanımlanan eğitim yöntemlerinin tamamen ortadan kalktığı veya zayıfladığı anlamına gelmemektedir. Çevrim içi öğrenme, okul ve sınıf ortamlarında devam eden öğrenme süreçlerini destekleyici bir rol üstlenmektedir. Giderek bu tamamlayıcı rol geleneksel öğrenme süreçlerinin ayrılmaz bir parçası hâline dönüşmüştür.

Çevrim içi eğitim ortamları ile beraber e-içeriğin gelişimi de eş zamanlı olarak gerçekleşmiştir. 1990'lı yılların başında ortaya çıkan ve öğrenme süreçlerinin gelişimi üzerinde derin bir etkiye sahip olan çevrim içi eğitim ile öğretmen, öğrenci ve diğer paydaşlar arasındaki bilgi alışverişi hiç olmadığı kadar etkili hâle gelmiştir.

Bilginin sunulması için elektronik ortamlarda geliştirilen ve eğitim-öğretim süreçlerinde kullanılan her türlü içerik e-içerik olarak tanımlanabilmektedir. Kısaca e-içerik, elektronik formdaki içerik anlamına gelmektedir ve metin, ses, video, animasyon gibi çoklu ortam unsurlarının birleşiminden oluşmaktadır. E-içerikler, öğretmen ve öğrenci arasındaki bilgi aktarım süreçlerinin uzaktan ve dijital ortamlar üzerinden de yapılabilir olması için tasarlanmış bir dijital eğitim bileşenidir.

Bir e-içerik birçok farklı materyalden oluşabilir. E-içeriklere videolar, arttırılmış gerçekli uygulamalar, oyunlar, oyunlaştırma öğeleri ve diğer ilgi çekici çoklu ortam unsurları dâhil edilebilir. E-içerikler ayrıca etkileşimler içerebilir. Temel sürükle-bırak veya boşluk doldurma gibi temel etkileşimler içerebileceği gibi nesnelere veya süreçleri manipüle etmek gibi üst düzey etkileşimler de içerebilir.

E-içeriklerin tasarlanma sürecinde birçok farklı model kullanılmış ve zaman içinde bu modeller çeşitlenmiştir. 2000 yılında IEEE tarafından oluşturulan öğrenme nesnesi standardı bunlardan ilki olarak

kabul edilebilir. IEEE'ye göre bir e-içerik türü olan öğrenme nesnesi "Teknoloji destekli öğrenim sürecinde yeniden kullanılabilen veya referans alınabilen herhangi bir dijital veya dijital olmayan varlık." olarak tanımlanmıştır (LOM, 2000).

Öğrenme nesnesi 1970'li yıllarda Brigham Young Üniversitesi tarafından yapılan "Öğre Gösterim Teorisi" çalışmaları kapsamında Wagne Hodgins tarafından ortaya konulmuştur. Bu teoriye göre bireysel dijital kaynak parçaları eğitsel tasarımın temelini oluşturmaktadır. 1994 yılında ise IEEE (the Institute for Electrical and Electronics Engineers), IMS (theIMS Global Learning Consortium) ve Avrupa Birliği'nin en büyük dijital bilgi sağlayıcısı olan ARIADNE öğrenme nesnesi standartlarını oluşturmak için geniş kapsamlı çalışmalar yürütmüştür. Öğrenme nesnesi yaklaşımının temeli öğretmenlerin eğitim materyallerini öncelikli olarak parçalara ayırmaları ve ardından eğitim hedeflerine göre bu parçaları birleştirdikleri varsayımına dayanmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin eğitim nesnelerini parçalara ayırmak için zaman harcamamaları hâlinde daha hızlı ve verimli öğrenme süreçleri gerçekleşeceği belirtilmiştir (Reigeluth ve Nelson, 1997).

Öğrenme nesnelerinin yeniden kullanılabilirlik, parçalara ayrılarak kullanılabilirlik, esneklik, uyarlanabilirlik, dayanıklılık, sistemler arası çalışabilirlik, erişilebilirlik, taşınabilirlik, ölçeklenebilirlik, özelleştirilebilirlik, üretilebilirlik, keşfedilebilirlik, genişleyebilirlik, düşük bütçeye sahip olma, yönetilebilirlik gibi özellikleri bulunduğu söylenebilir (Wiley, 1999).

Bununla beraber öğrenme nesnelerinin doğrusal olmayan yapısı aynı zamanda öğrenme önünde engellere sebep olabilmektedir. Benzer şekilde öğrencilerin, öğrenmeleri gereken konuya ilişkin açık hedeflere sahip olmaması yani ne öğrenmesi gerektiğini net bir şekilde bilmiyor olması öğrenme nesneleri içinde kaybolmaları öğrenme nesnesinin dezavantajlarını oluşturmaktadır. Diğer bir ifade ile öğrenme nesneleri için amaçsız bir şekilde ve bağlantısız olarak gezinmeleri ile sonuçlanabilir (Türel ve Gürol, 2009).

Zaman içinde e-içeriğin çerçevesinin gelişmesiyle beraber öğretim materyalleri ortaya çıkmıştır. Öğrenme veya öğretme materyali (TLM) olarak bilinen öğretim materyalleri ise, "Bir öğretmenin istenen öğrenme hedefine ulaşmasına yardımcı olmak için öğretme/öğrenme süreçlerinde kullanılabileceği dijital veya dijital olmayan tüm kaynakların bir bütünü olarak" tanımlanmaktadır.

Öğretim materyalleri; öğrenme ve öğretme faaliyetlerini kolaylaştırmak, öğrenmeyi teşvik etmek, öğrenmeyi geliştirmek ve desteklemek için kullanılan her türlü materyal ve ortamları içeren geniş bir kaynak yelpazesini içermektedir (Muraina, 2015). Öğretim materyalleri, daha anlamlı ve etkili bir öğretim/öğrenme sürecini tasarlamak için bütüncül bir öğretim süreci ve iletişim sürecinin tasarımını içerir, tüm kaynakların sistematik olarak kullanımı için bir yol gösterir. Öğretim materyalleri; eğitim içeriğinin sunumunu destekler, kavramların açıklanmasına yardımcı olur ve öğrenme sürecine rehberlik eder. Öğretim materyalleri belirli öğrenme hedefleri, öğretim yöntemleri ile uyumludur. Öğrenme sürecinde "ne?" sorusundan ziyade "nasıl?" sorusuna odaklanır. Öğretim materyalleri hem öğretmenler hem de öğrenciler için süreci daha etkili ve verimli hâle getirmek için tasarlanmaktadır.

Dijital ortamlar için geliştirilen öğretim materyalleri geleneksel e-içeriklerden farklıdır. Dijital olarak tasarlanan öğretim materyallerinin bireysel etkileşimi artırma potansiyelleri bulunmaktadır. Ayrıca daha geniş uyarlanabilirlik ve kişiselleştirme özellikleri bulunmaktadır. Öğretim materyallerinin engelli öğrenciler için erişilebilir olma potansiyelleri daha fazladır. Öğretim materyalleri ile öğretim programları daha fazla uyumluluk sağlayabilmektedir (Choppin ve Borys, 2017). Bununla beraber bir öğretim materyali kendi başına tüm bu faydaları sağlamayı garantilemez (Greer ve ark.,2014; Rice, 2018). Öğretmenin bizzat bu materyalleri derslerinde kullanmaları gerekmektedir (Kalolo, 2019; Selwyn, 2007). Bu bağlamda üretilen öğretim materyallerinin öğretmenler tarafından tasarım ilkelerine uygunluğunun değerlendirilmesi bu çalışma kapsamında gerekli görülmüştür.

Tasarım Özellikleri

Öğretim materyalleri, sınıf içi veya sınıf dışı öğretim süreçlerinin önemli birer parçasıdır. Öğretim materyalleri nerede veya ne zaman kullanılırsa kullanılsın kaliteli, zengin, anlamlı ve etkileşimli bir öğretim süreci tasarımı içermelidir.

Öğretim materyallerinin eğitim süreçlerinin sürekli bir bileşeni olması amaçlanmaktadır. Dolayısıyla belirli içerik standartlarına göre eğitim verilebilmesi için temel öğretim materyalleri tasarım ilkelerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu tasarım ilkeleri şunlardır:

Öğretim programı ile uyumluluk: Öğretim materyalleri, öğretim programının hedeflediği öğrenim çıktıları ile uyumludur. Öğrenim çıktılarına destekleyici ve zenginleştirici unsurlar içerir. Öğretim programındaki her bir öğrenim çıktısına yönelik öğretim materyali hazırlanabileceği gibi birbirini tamamlayan birden fazla öğrenim çıktısı için de öğretim materyalleri hazırlanabilir.

Öğretim tasarım ilkeleri ile uyumluluk: Öğretim materyalleri öğretim tasarım ilkeleri ile uyumludur. Bunun için öğretim materyalleri tutarlı, dikkat çekici, gereksiz öğeler içermeyen, konumsal-zamansal yakınlık içeren, parçalara bölünebilir, ön alıştırmaya içeren, ses-resim ve yazı ile uyumlu olmalıdır.

Erişilebilirlik: Öğretim materyalleri; görme ve işitme engelli bireyler dâhil olmak üzere tüm öğrencilerin materyallere eşit erişime sahip olmalarını sağlar.

Teknik standartlara uyumluluk: Öğretim materyalleri, sunulacak öğretim yönetim sistemleri ile kullanılacak cihazların asgari gereksinimlerini karşılamalıdır. Öğrencilerin ve öğretmenlerin İnternet bağlantı gereksinimleri ile kullanacakları kaynaklar göz önüne alınarak öğretim materyalleri tasarlanır.

Etkileşim: Öğretim materyallerinde sürükle-bırak, boşluk doldurma, eşleştirme, otomatik geri bildirim verme gibi etkileşim unsurları amaçlı olarak kullanılmalıdır.

Bilişsel yük: Öğretim materyallerinde aşırı bilişsel yüklemeye yapan dikkat dağıtıcı unsurlar yerine amaçları destekleyecek, öğrenme çıktıları ile doğrudan ilişkili unsurlara yer verilmelidir.

Araştırma Soruları

Yapılan çalışmalar öğretmenlerin öğretim materyallerine dair görüşlerinin alınması gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu kapsamda "Öğretim Materyalleri Ön Değerlendirme Anketi" düzenlenmiş ve öğretmenlere uygulanmıştır. Anket aracılığıyla öğretmenlerin öğretim materyallerine yönelik öğretim hedeflerine uygunluk, tasarım ilkelerine uygunluk, öğretim yöntemlerine uygunluk ile erişilebilirlik ilkelerine uygunluk olarak dört farklı tema altında görüşleri alınmıştır.

Bu temalar ile öğretim materyallerinin sınıf içinde ve dışında kullanımlarına yönelik yürütülen çalışmalara ve yapılacak araştırmalara bir temel oluşturması amaçlanmıştır. Bu çalışmalara temel teşkil eden araştırma soruları aşağıdaki gibidir.

Öğretmenlerin bakış açısıyla;

- Öğretim materyallerinin öğretim programlarına uygunluğu
- Öğretim materyallerinin tasarım ilkelerine uyumu,
- Öğretim materyallerinin öğretim yöntemlerine uygunluğu
- Öğretim materyallerinin erişilebilirlik ilkelerine uygunluğu nasıl değerlendirilmektedir?

Bu çalışma, anketi cevaplayan 8.912 kişi ile sınırlı bir çalışma grubuna sahiptir. Anket çevrim içi olarak paylaşılmış olup sınıf içi uygulama senaryoları bu çalışma kapsamında yer almamaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada yöntem olarak nicel araştırma modeli kullanılmıştır. Çalışma tarama modeline dayalı betimsel bir çalışmadır. Tarama modeli, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmaktadır. Betimsel araştırmanın amacı evrenin ya da ondan çekilen yansız bir örneklemin doğru bir tanımına ulaşmaktır (Balci, 2019). Bu amaçla, araştırma kapsamında öğretim materyallerini kullanan öğretmenlerin görüşlerine göre öğretim materyallerinin değerlendirilmesi yapılmaktadır.

Çalışma Grubu

Bu çalışmanın araştırma grubu, 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde öğretim materyallerini kullanan öğretmenlerden oluşmaktadır.

Hazırlanan anket formu öğretmenlere çevrim içi olarak iletilmiş olup öğretmenlerden bu formu gönüllülük esaslı doldurmaları istenmiştir. Anket 01-30 Haziran 2024 tarihleri boyunca Türkiye genelindeki tüm öğretmenlerin çevrim içi erişimine açık tutulmuştur. Ankete katılan tüm öğretmenler çalışma grubunu oluşturmuş olup çalışma grubu toplam 8.912 öğretmenden oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak öğretmenlerin görüşlerine göre öğretim materyallerini değerlendirmek üzere hazırlanmış anket soruları kullanılmıştır. Anket sorularının hazırlanmasında öncelikli olarak alanyazın taranarak öğretim materyallerinin sahip olması gereken temel özellikler belirlenmiştir. Daha sonra tasarlanan öğretim materyallerinin sahip olması gereken özellikler belirlenerek anket soruları hazırlanmıştır. Alan uzmanlarının görüşleri alınarak sorulara son hâli verilmiştir.

BULGULAR

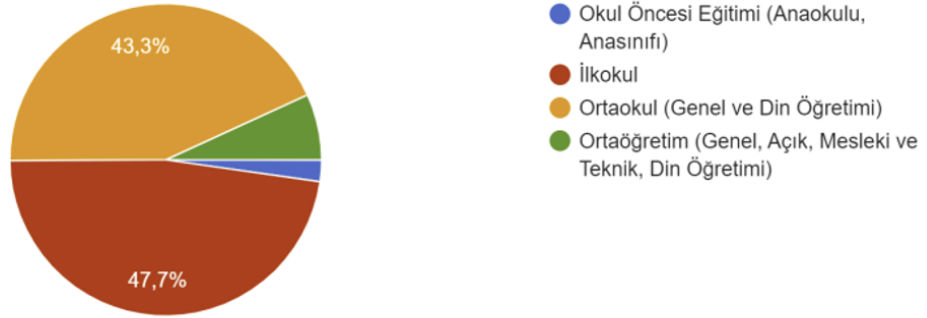
Demografik Bulgular

Bu bölümde çalışmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri alınmıştır. Hazırlanan öğretim materyalleri öncelikli olarak 1 ve 8. sınıflarda okutulmakta olan zorunlu derslere aittir. Bununla beraber içerikler tüm seviye ve kademedeki öğretmen ve öğrencilerin kullanımına EBA altında açıktır.

Ankete katılan 8.912 öğretmenden %47,7'si (4.248 kişi) ilkokulda, %43,3'ü (3.855 kişi) ortaokulda, %6,8'i (609 kişi) lisede ve %2,2'si (200 kişi) okul öncesi eğitim kurumlarında çalışmaktadır.

Dolayısıyla ankete katılım gösteren öğretmenlerin EBA altında yayımlanan öğretim materyallerinin hedef kitlesi olan öğretmenlerden oluştuğu söylenebilir.

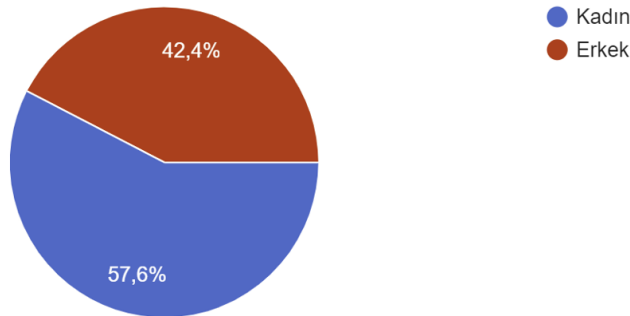
8.912 yanıt

Şekil 1. Öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne göre dağılımı

Ankete katılan öğretmenlerin %57,6'sı (5.132 kişi) kadın iken %42,4'ü (3.780 kişi) erkek öğretmendir. Öğretim materyallerine dair öğretmenlerin cinsiyetlerinin ayırt edici bir özellik olmadığı söylenebilir.

8.912 yanıt

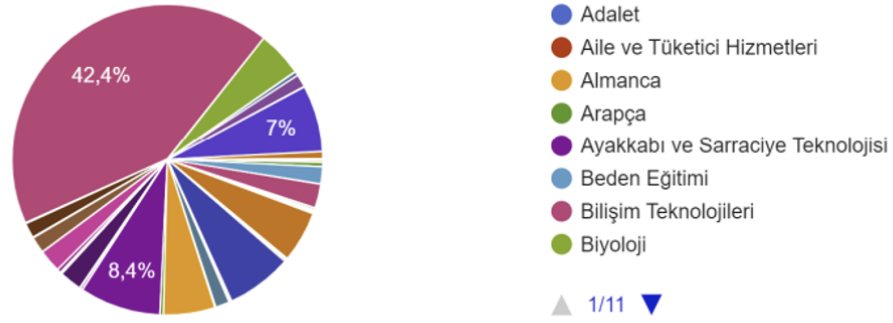
Şekil 2. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları

Ankete katılım gösteren öğretmenlerin branşlarına bakıldığında en fazla katılım sağlayan öğretmenle-

rin branşının %42,4 (3.776 kişi) ile sınıf öğretmenleri olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerini %8,4 (751 kişi) ile İngilizce, %7 (623 kişi) ile Türkçe, %6,8 (610) ile fen bilimleri, %5,3 (475 kişi) ile ilköğretim matematik öğretmenleri takip etmektedir.

Teknoloji ve tasarım, beden eğitimi, bilişim teknolojileri, görsel sanatlar, müzik, matematik, okul öncesi ve özel eğitim gibi 86 farklı branştan olmak üzere toplam 8.912 öğretmen ankete katılım sağlamıştır.

8.912 yanıt

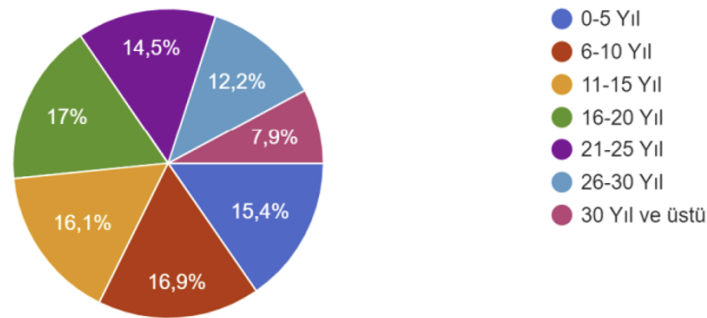

Şekil 3. Öğretmenlerin branşlara göre dağılımları

Ankete katılan öğretmenlerin meslekî kıdemlerine bakıldığında katılımcı öğretmenlerin % 15,4'ü (1.371 kişi) 0-5 yıl, % 16,9'u (1.509 kişi) 6-10 yıl, % 16,1'i (1.434 kişi) 11-15 yıl, % 17'si (1.519 kişi) 16-20 yıl, % 14,5'i (1.291 kişi) 21-25 yıl, %12,2'si (1.088 kişi) 26-30 yıl ve % 7,9'u (700 kişi) ise 30 yıl ve üstü tecrübeye sahiptir.

Dolayısıyla öğretmenlerin meslekî kıdemlerinin öğretim materyallerini kullanmaya yönelik bir farklılaşma yaratmadığı söylenebilir. Mesleğe yeni başlayan öğretmenler ile meslekî kıdemi 30 ve üstü olan öğretmenler öğretim materyallerini kullanarak görüşlerini belirtmişlerdir.

8.912 yanıt

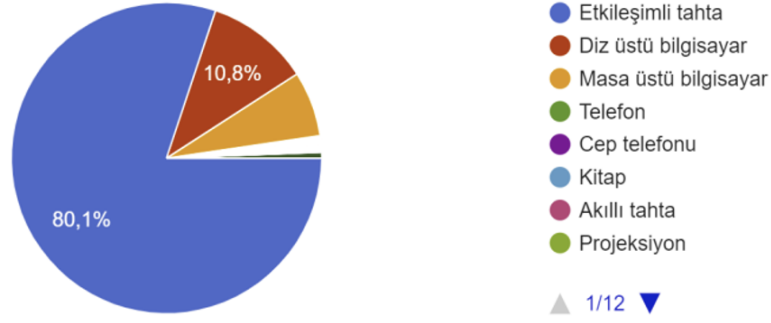

Şekil 4. Öğretmenlerin meslekî tecrübeye göre dağılımları

Öğretmenlerin öğretim materyallerini kullandıkları teknolojik cihazlara bakıldığında %80'inin (7.140 kişi) etkileşimli tahta kullandıkları görülmektedir. Bunu %10,8 ile (961 kişi) dizüstü bilgisayar, %6,8 ile (605

kişi] masaüstü bilgisayar takip etmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin öğretim materyallerini sınıf içi uygulamalarında sıklıkla kullandıkları söylenebilir.

8.912 yanıt

Şekil 5. Z-kitapların kullanıldığı teknolojik cihazların dağılımı

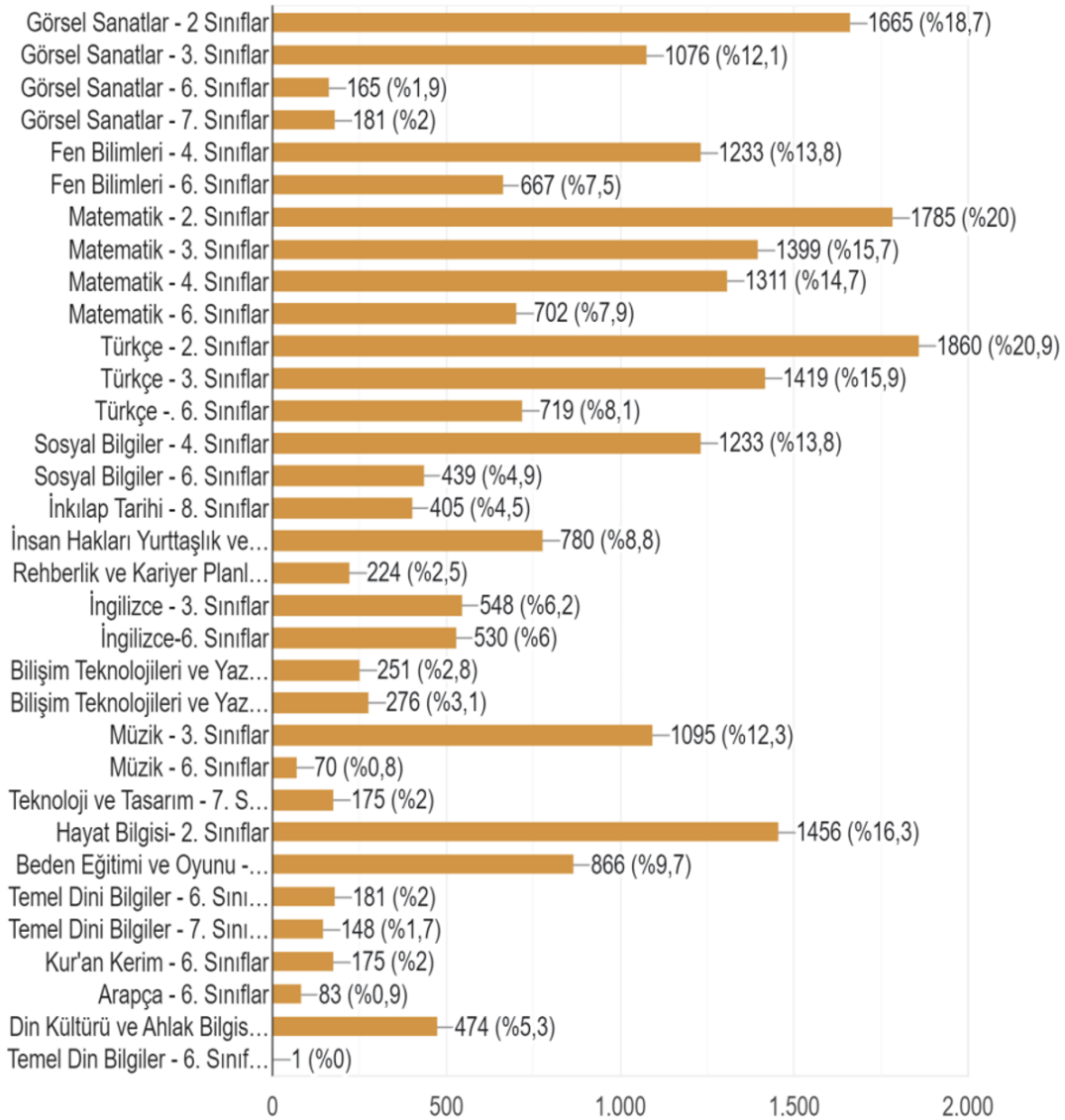
Ankete katılan öğretmenlerin demografik bilgilerine bakıldığında; her meslekî kademededen, çoğunlukla ilkokul ve ortaokul öğretmenleri etkileşimli tahtalar üzerinden öğretim materyallerini sınıf içi öğretim süreçlerinde kullanmaktadır.

Kullanılan Öğretim Materyalleri

EBA altında öğretmen ve öğrencilerin kullanımına açılan öğretim materyalleri ile ankete katılan öğretmenlerin bunları kullanım sayıları aşağıdaki gibidir:

Kullanım sayılarına bakıldığında, Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından üretilen tüm öğretim materyalleri öğretmenler tarafından kullanılmaktadır. Ankete katılan öğretmenlerin öğretim materyallerine dair görüşleri incelendiğinde EBA altında yayımlanan tüm öğretim materyallerini kapsadığı söylenebilir.

8.907 yanıt

Şekil 6. Katılımcı öğretmenler tarafından kullanılan öğretim materyallerinin dağılımı

Öğretim Materyallerinin Özellikleri

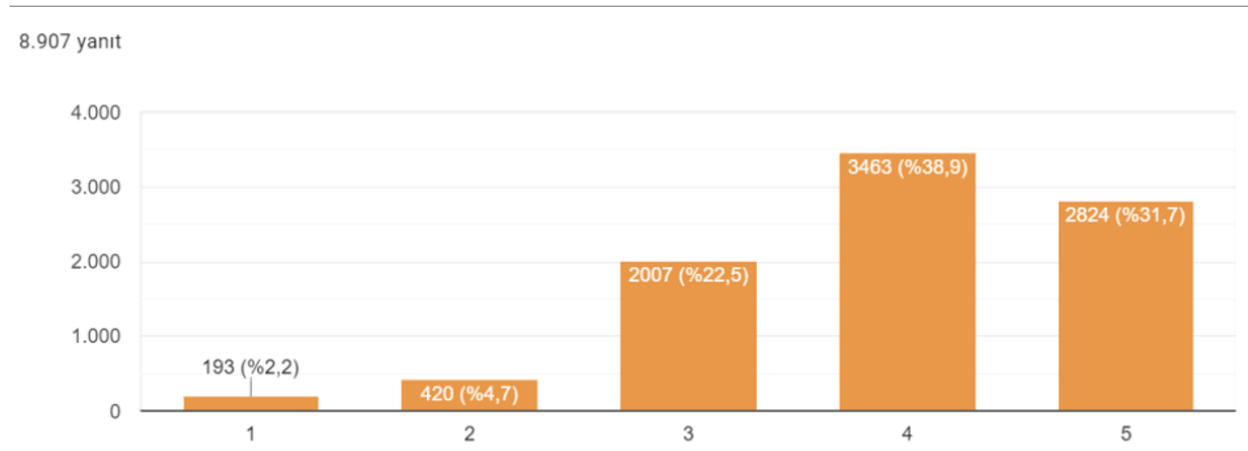
Öğretmen görüşlerine göre, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tasarlanan öğretim materyallerinin tasarım özelliklerinin değerlendirilmesi yapılmıştır.

5'li likert türündeki sorular ile öğretmen görüşlerinin değerlendirildiği ankette 5 kesinlikle katılıyorum, 4 katılıyorum, 3 kısmen katılıyorum, 2 katılmıyorum ve 1 kesinlikle katılmıyorum olarak belirlenmiştir.

Öğretim Hedeflerine Uygunluk

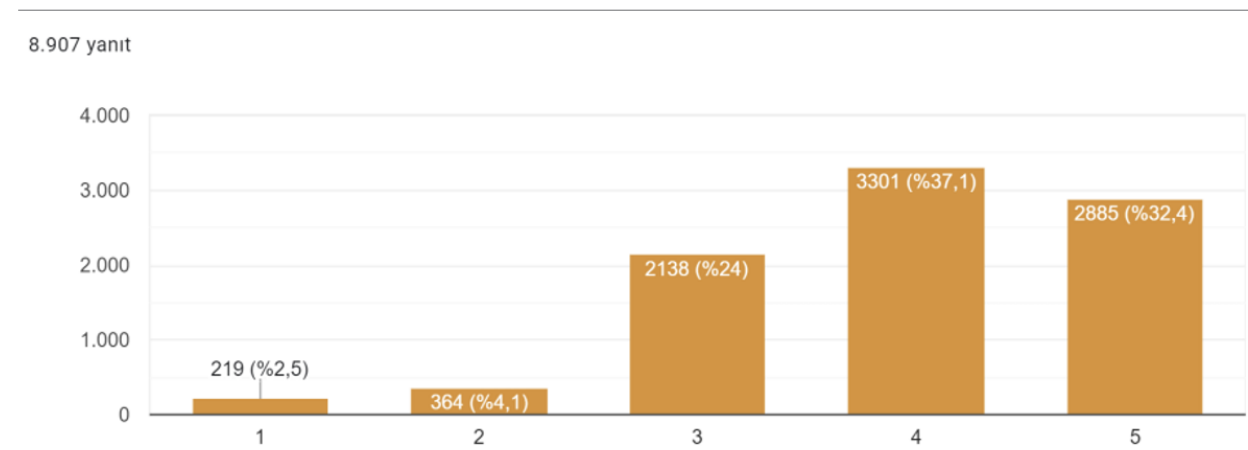
Öğretim materyallerinin tasarım özelliklerinden ilki öğretim hedefleri ile uyumlu olmalarıdır. Öğretimde kullanılacak tüm araç-gereç ve dijital eğitsel içerikler ile öğrencilerin öğretim hedeflerine kolayca ulaşmalarına yardımcı olmaları hedeflenir. Bunun için öğretim materyalleri; öğretim programları ile uyumlu olması, kazanımları karşılaması, öğrenme amaçlarının açık bir şekilde belirtilmesi, bilgilerin güncel olması ile önemli ve özet bilgiler içermeleri bakımından değerlendirilmiştir. Bu bölümde bu başlıklardaki öğretmen görüşleri yer almaktadır.

Öğretim materyallerinin öğretim programlarındaki genel hedefleri desteklemesi beklenmektedir. Bu bağlamda öğretmen görüşleri sorulduğunda katılımcıların %70,6'sı (6.287 kişi) öğretim programlarının hedeflerine ulaşmayı desteklediğini belirtirken %2,2'si (193 kişi) kesinlikle bu görüşe katılmadığını belirtmektedir.

Şekil 7. Öğretim programlarının hedeflerine ulaşmayı destekleme

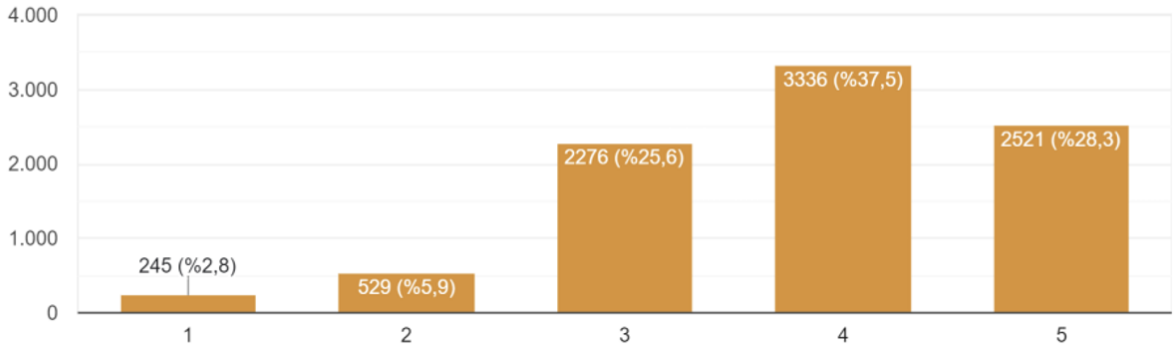
Öğretim materyallerinin öncelikli olarak öğretim programları ile uyumlu olması beklenmektedir. Anket katılan katılımcıların %69,5'i (6.186 kişi) öğretim programlarının hedeflerine ulaşmayı desteklediğini belirtirken %2,5'i (219 kişi) kesinlikle bu görüşe katılmadığını belirtmektedir.

Şekil 8. Öğretim materyallerinin öğretim programı ile uyumu

Benzer şekilde öğretim materyallerinin öğretim programlarındaki bir veya birkaç kazanımı karşılayıp karşılamadığına yönelik öğretmen görüşleri sorulmuştur. 8.907 katılımcıdan alınan görüşlere göre öğretmenlerin %28,3 (2.521 kişi) öğretim materyallerinin öğretim programlarındaki bir veya birkaç kazanımı kesinlikle karşıladığını belirtirken öğretmenlerin %37,5'i (3.336 kişi) öğretim materyallerinin öğretim programlarındaki bir veya birkaç kazanımı karşıladığını belirtmektedir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin %2,8'i (245 kişi) kesinlikle karşılamadığını belirtmektedir.

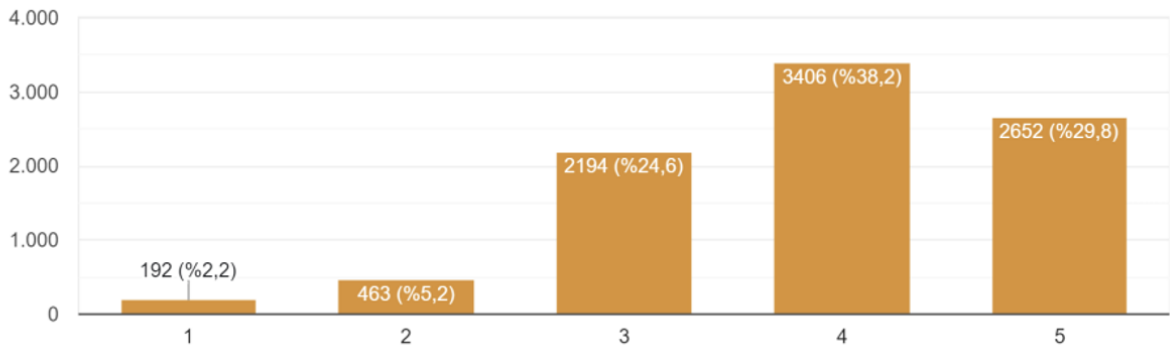
8.907 yanıt

Şekil 9. Öğretim materyallerinin kazanımlar ile uyumu

Öğretim materyalleri tasarlanırken öğretim programları ile kazanımların uyumu ile beraber öğrenme amaçlarının öğrenenler için açık olarak belirtilmesi beklenmektedir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin %68,1'i (2.652 kişi) öğretim materyallerinde öğrenme hedeflerinin açık olarak belirtildiğini söylerken öğretmenlerin %2,2'si (192 kişi) açık olarak belirtilmediğini söylemektedir.

8.907 yanıt

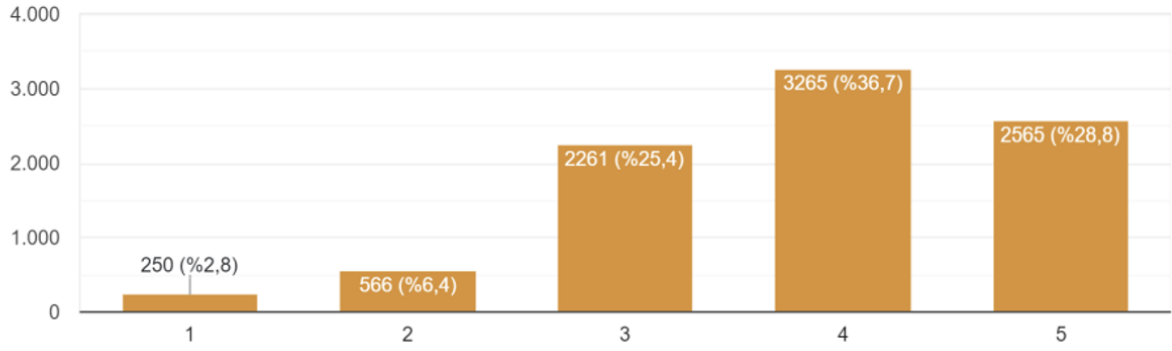

Şekil 10. Öğretim materyallerinde öğrenme amaçlarının açık olarak belirtilmesi

Öğretim materyallerinin tasarımında konular çok fazla ayrıntı içermeyen temel bilgileri içerecek şekilde tasarlanmalıdır. Öğrenciler için önemli olan noktalar öğretim materyali içinde yer almalıdır. Öğret-

menlerin %65,5'i (5.830 kişi) tarafından öğretim materyallerinin konuya ilişkin önemli ve özet bilgileri içerdiği belirtilmiştir. Katılımcıların %2,8'i ise (250 kişi) bu görüşe kesinlikle katılmadığını belirtmiştir.

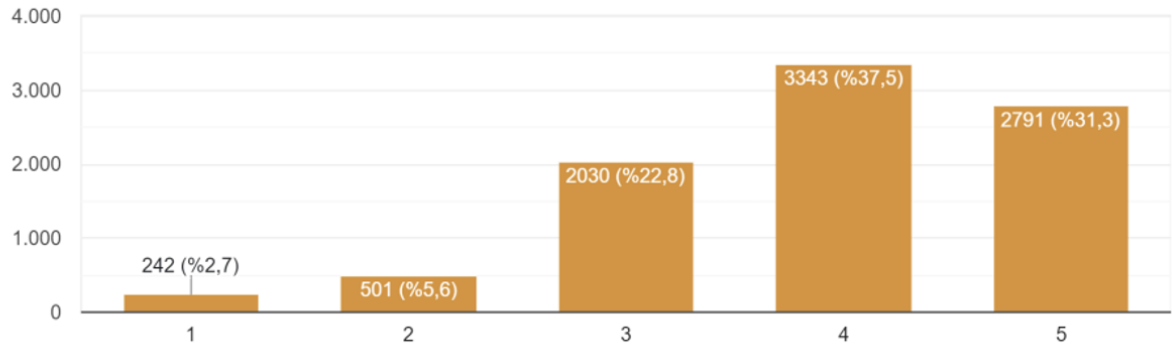
8.907 yanıt

Şekil 11. Öğretim materyallerinin konuya ait önemli ve özet bilgiler içerdiğine dair görüşler

Öğretim materyallerinde konuya ilişkin içerikte mutlaka doğru ve güncel bilgiler yer alması gerekmektedir. Katılımcı öğretmenlere öğretim materyallerindeki bilgilerin güncel olup olmadığı sorulduğunda öğretmenlerin %68,8'i (6.134 kişi) bilgilerin güncel olduğunu belirtmiştir.

8.907 yanıt

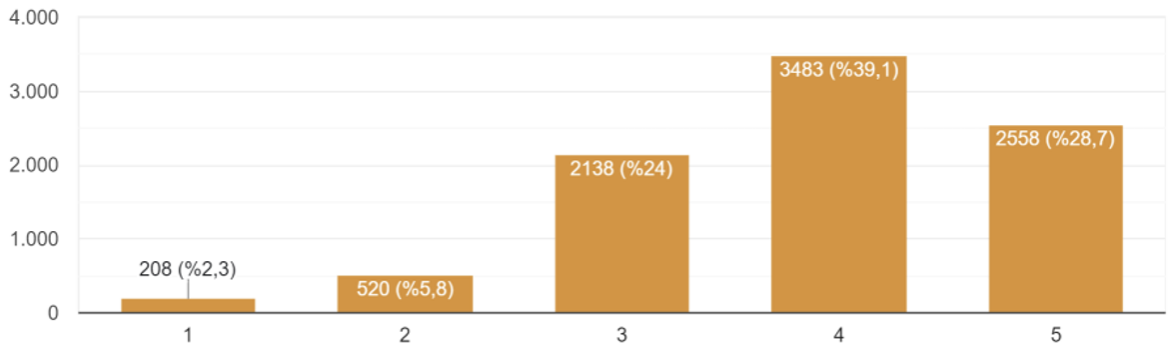
Şekil 12. Bilgilerin güncelliğine dair görüşler

Tasarım İlkelerine Uygunluk

Öğretim materyallerinin öğretim tasarım ilke ve yöntemlerine uyumlu olarak tasarlanmaları gerekmektedir. Bu bölümde öğretmen görüşlerine göre tasarlanan öğretim materyallerinin tasarım ilkeleri, öğretim yöntemlerine uygunluk ile erişilebilirlik, etkileşim gibi ilkelere uygunlukları incelenmiştir.

Öğretim materyalleri görsel ve işitsel unsurlar içermektedir. Öğretmenlere öğretim materyallerinin görsel tasarım öğelerinin tasarım ilkelerine uygunluğu sorulduğunda katılımcıların %67,8'i (6.041 kişi) kesinlikle katıldıklarını belirtmişlerdir. 208 kişi yani katılımcıların %2,3'ü ise bu görüşe kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir.

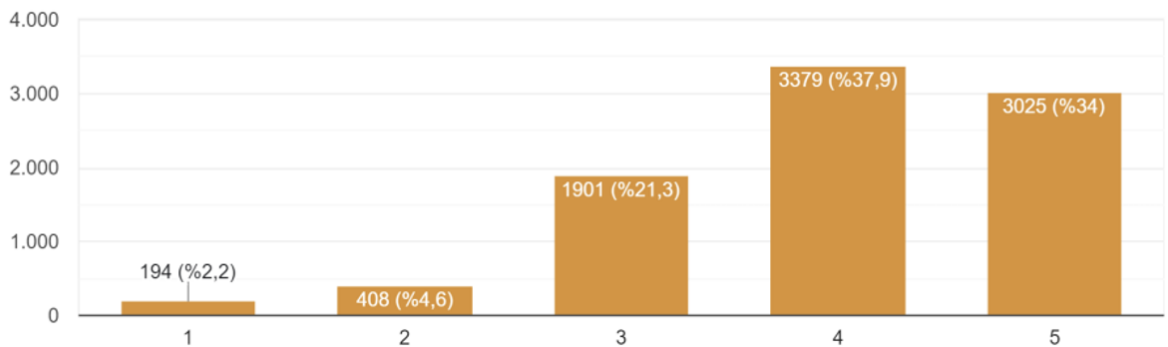
8.907 yanıt

Şekil 13. Öğretim tasarım ilkelerine uygunluğa dair görüşler

Tasarlanan öğretim materyalleri çevrim içi olarak EBA altından kullanılmaktadır ve dijital olarak tasarlanmaktadır. Dolayısıyla öğretim materyallerinin kolay kullanılabilir olması beklenmektedir. Katılımcıların %71,9'u (6.404 kişi) öğretim materyallerinin kolay kullanılabilir olduğu görüşündedir.

8.907 yanıt

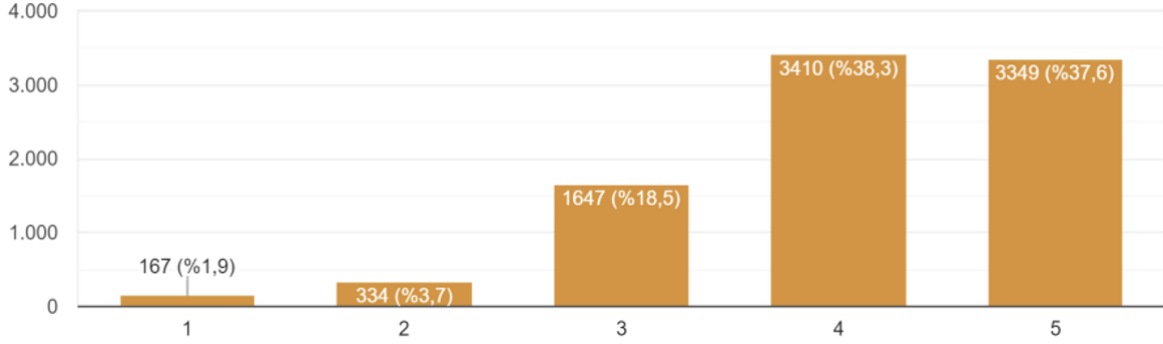

Şekil 14. Öğretim materyallerinin kullanım kolaylığı

Öğretim materyalleri tasarlanırken teknik ve görsel ilkelerin yanı sıra Türkçe dil bilgisi kurallarına uygun olarak tasarlanmaları gerekmektedir. Konu anlatımlarında kullanılan sözcükler tam ve yerli yerinde kullanılmalı, öge eksikliği ya da ögeler arasında uyumsuzluk olmamalıdır. Hem konunun hem

de dilin doğru öğretimi için öğretim materyallerinde Türkçe dil bilgisi kurallarına uyulması gerekmektedir. Öğretim materyallerinin tasarımında Türkçe dil bilgisi kurallarına uygunluğa dair öğretmen görüşlerine bakıldığında öğretmenlerin %75,9'u (6.759 kişi) katılırken, %1,9'u (167 kişi) katılmamaktadır.

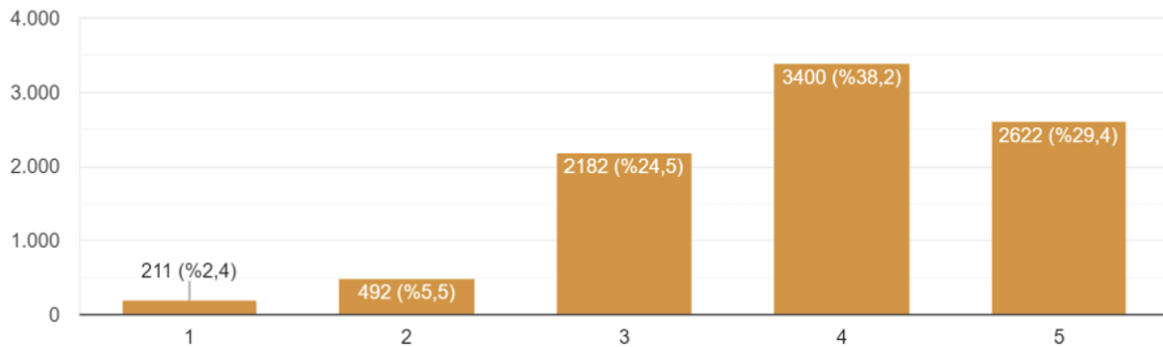
8.907 yanıt

Şekil 15. Türkçe dil bilgisi kurallarına uygunluk

Öğrencilerin bağımsız çalışabilmeleri ve süreçte bağımsız ilerleyebilmeleri için öğretim materyallerinin temel özelliklere sahip olmaları gerekmektedir. Böylece öğrencilerin kendi bireysel gelişimlerini takip edebildikleri gibi öz denetim geliştirmeleri de hedeflenmektedir. Katılımcıların %67,6'sı (6.022 kişi) öğretim materyallerinde kullanıcıların ilerlemesinin açık olarak belirtildiğini söylerken %2,4'ü (211 kişi) aksi yönde görüş belirtmiştir.

8.907 yanıt

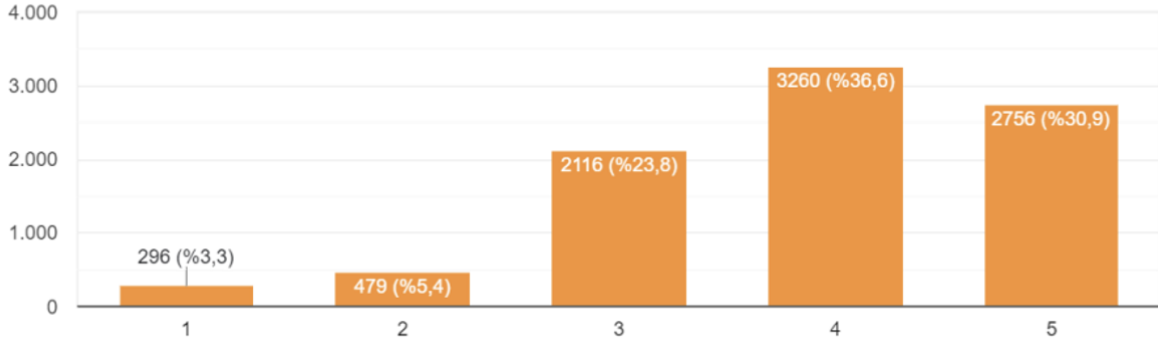

Şekil 16. Kullanıcıların ilerlemesinin açık olarak belirtilmesi

Öğretim materyallerinin zaman içinde tekrar kullanılabilir olmaları gerekmektedir. Öğrenciler farklı öğrenme hızlarına sahiptir ve konuyu anlayabilmek için daha fazla tekrara ihtiyaç duyabilirler. Bu yüzden öğretim materyallerinin öğrencilerin ihtiyacı doğrultusunda farklı zamanlarda ve sürelerde kullanılabilir olması gerekmektedir. Öğretim materyallerinin zaman içinde tekrar kullanılabilir olduğu-

na dair öğretmenlerin %67,5'i (5.892 kişi) olumlu görüş bildirirken 296 katılımcı aksi yönde görüş bildirmiştir.

8.907 yanıt

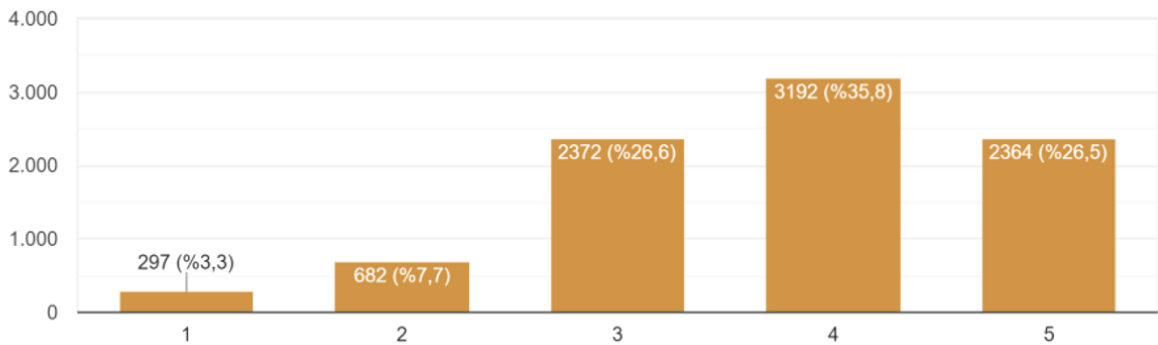

Şekil 17. Zaman içinde tekrar kullanılabilirlik

Öğretim Yöntemlerine Uygunluk

Öğretim materyalleri belirli öğretim yöntem ve ilkelerine göre tasarlanmaktadır. Bu yöntemler derse ve konuya göre değişiklik gösterebilmekle beraber bunların belirli bir yöntem ve teknik dâhilinde olması gerekmektedir. Katılımcı öğretmenlere öğretim materyallerinde kullanılan yöntem ve tekniklerin farklı öğrenme seviyeleri dikkate alınarak oluşturulup oluşturulmadığına dair görüşleri alınmıştır. Katılımcıların %62,3'ü (5.556 kişi) öğretim materyallerinde kullanılan yöntem ve tekniklerin farklı öğrenme seviyeleri için uygun olduğunu belirtirken %3,3'ü (297 kişi) buna kesinlikle katılmadığını belirtmiştir.

8.907 yanıt

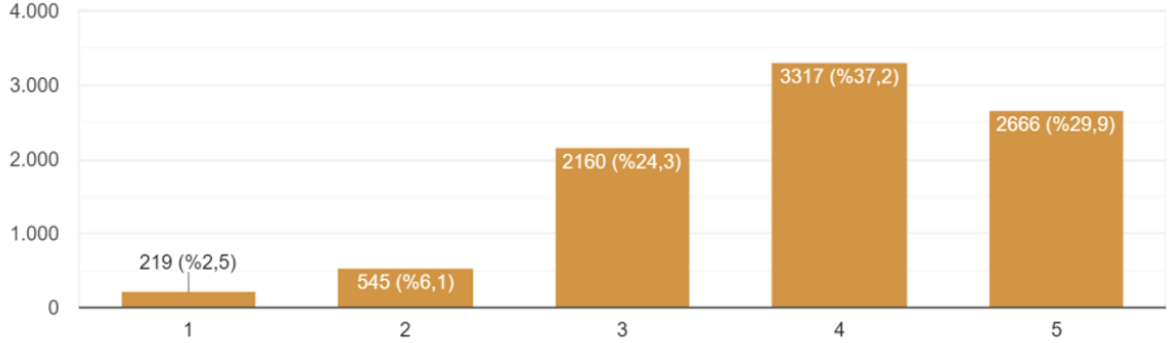

Şekil 18. Yöntem ve tekniklerin farklı öğrenme seviyelerine uygunluğu

Öğretim materyallerinin hem sınıf içi öğretim süreçlerinde hem de sınıf dışı öğretim süreçlerinde öğretmenler ve öğrenciler tarafından kullanılması hedeflenmektedir. Katılımcıların %77,1'i (5.983 kişi) tasarlanan öğretim materyallerinin sınıf içi kullanıma uygun olduğunu belirtirken %51,7'si (4.604 kişi)

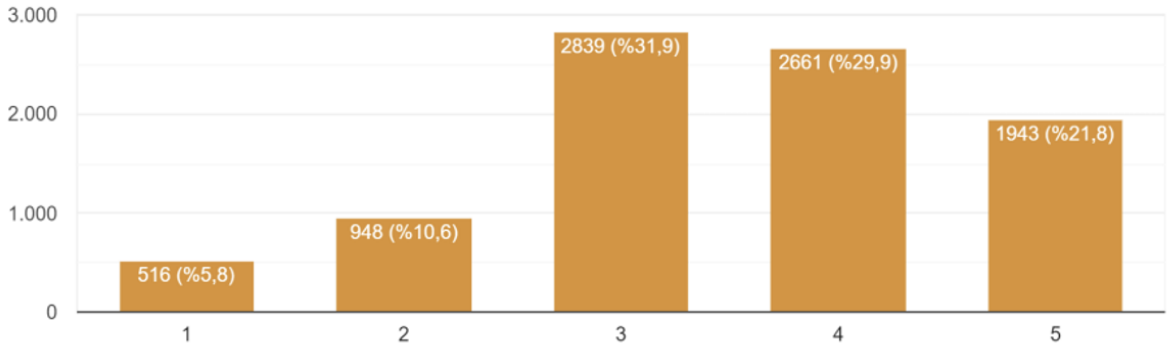
sınıf dışı kullanıma da uygun olduğunu belirtmiştir.

8.907 yanıt

Şekil 19. Öğretim materyallerinin sınıf içi kullanıma uygunluğu

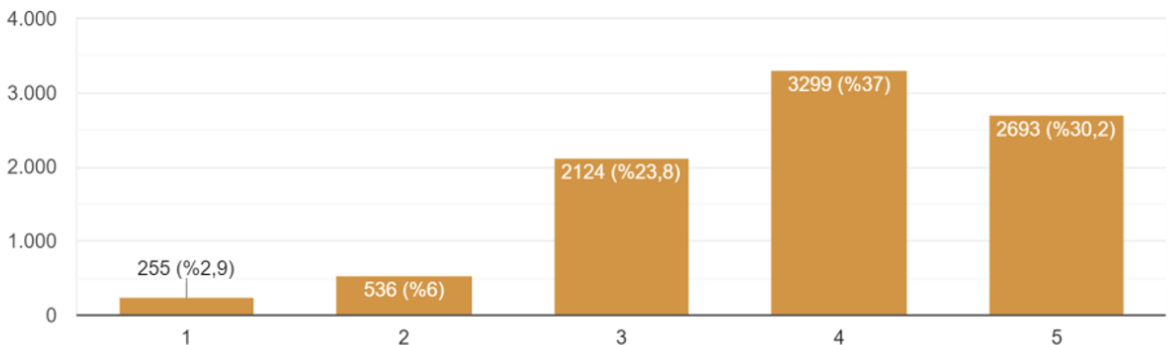
8.907 yanıt

Şekil 20. Öğretim materyallerinin sınıf dışı kullanıma uygunluğu

Öğretim materyallerinin içindeki bilgilerin güncel olması gibi içeriğinin kendisinin de güncel olması gerekmektedir. Böylece öğretmen ve öğrencilerin güncel teknolojiler ile derslerini desteklemeleri hedeflenmektedir. Öğretim materyallerinin güncel bir içerik türü olup olmadığına dair öğretmen görüşleri sorulduğunda katılımcıların %67,2'si (5.992 kişi) içeriklerin güncel olduğunu belirtirken %2,9'u (255 kişi) güncel olmadığı yönünde görüş belirtmiştir.

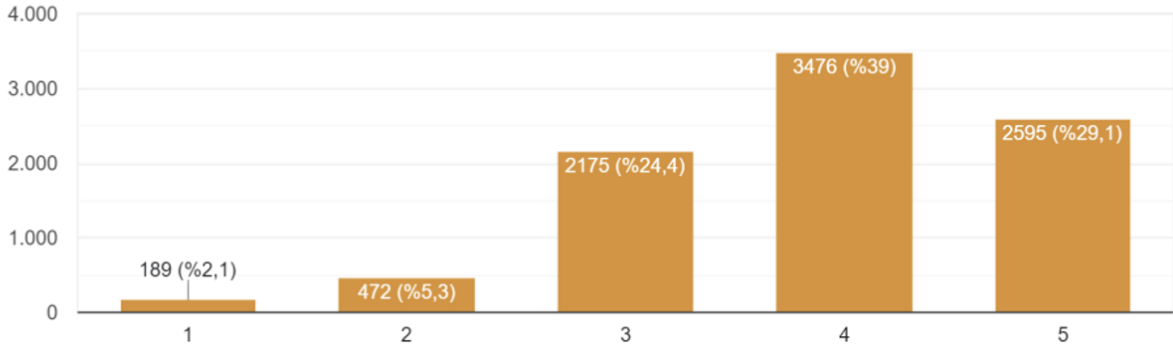
8.907 yanıt

Şekil 21. Öğretim materyallerinin güncel olması

Öğretim materyalleri ile öğrenci arasındaki iletişimin güçlendirilmesi ve öğrencilerin daha fazla merkeze alındığı bir öğrenme ortamı oluşturulması sağlanabilmektedir. Böylece öğrencilerin başarısının artırılması hedeflenmektedir. Etkileşim, öğrenenlerin bizzat öğrenme sürecine katılmalarını sağlarken derse olan bağlılığını da arttırmada olumlu etkiye sahiptir. Bu bağlamda katılımcı öğretmenlerin %68,1'i (6.071 kişi) öğretim materyallerindeki etkileşim unsurlarının öğretim tasarım ilkelerine uygun olduğunu belirtirken, %2,1'i (189 kişi) aksi görüş belirtmiştir.

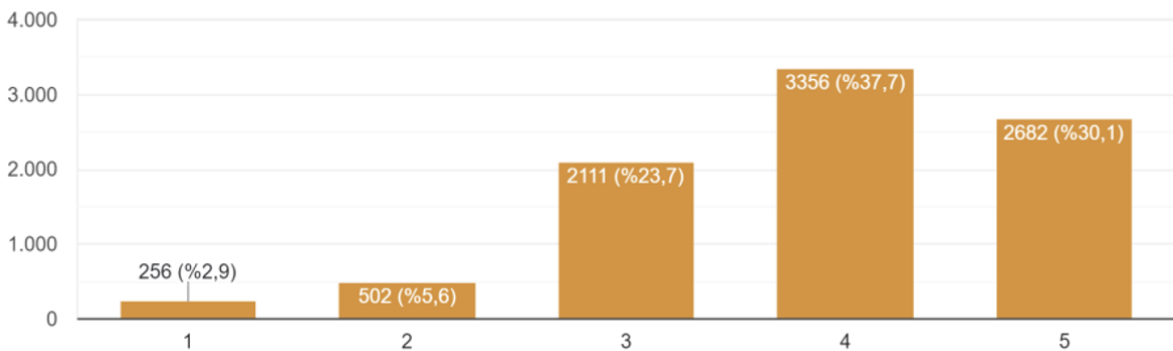
8.907 yanıt

Şekil 22. Etkileşim unsurlarının öğretim tasarım ilkelerine uygunluğu

Benzer şekilde öğretim materyallerinin aktif öğrenmeyi desteklemeye dair öğretmen görüşleri sorulduğunda öğretmenlerin %67,8'i (6.038 kişi) öğretim materyallerinin aktif öğrenmeyi desteklediğini belirtmiştir. %2,9'u (256 kişi) ise aksi yönde görüş belirtmektedir.

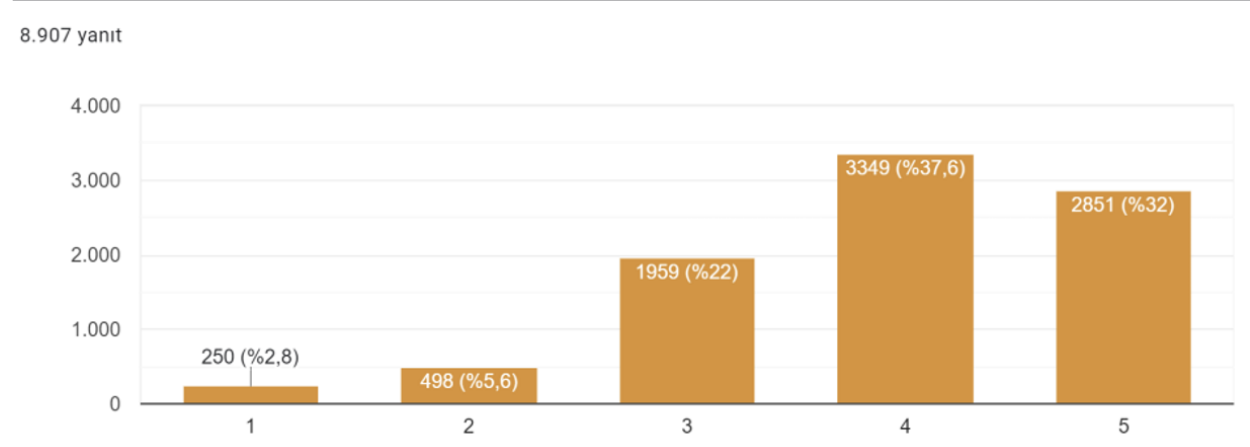
8.907 yanıt

Şekil 23. Akif öğrenmeyi desteklemeye dair görüşler

Öğretim materyallerinin öğretmenin tutumu, becerisi, bilgi düzeyi, öğrenme ve öğretim süreçlerini planlama ve yönetim biçimini destekleyici özelliklerde olması gerekmektedir. Benzer şekilde öğrencilerin genel özellikleri ile öğrenme stilleri ile de uyumlu olmalıdır. Böylece mevcut eğitim-öğretim ortamlarındaki süreçlere öğrencilerin kolay adapte edilebilir olması hedeflenmektedir. Tasarlanan yeni öğretim materyallerinin mevcut öğretmen kaynakları ile uyumuna dair öğretmen

görüşlerine bakıldığında katılımcıların %69,6'sı (6.200 kişi) bu görüşe katılırken, %2,8'i (250 kişi) kesinlikle katılmadığını belirtmektedir.

Şekil 24. Öğretmenin mevcut kaynakları ile uyumu

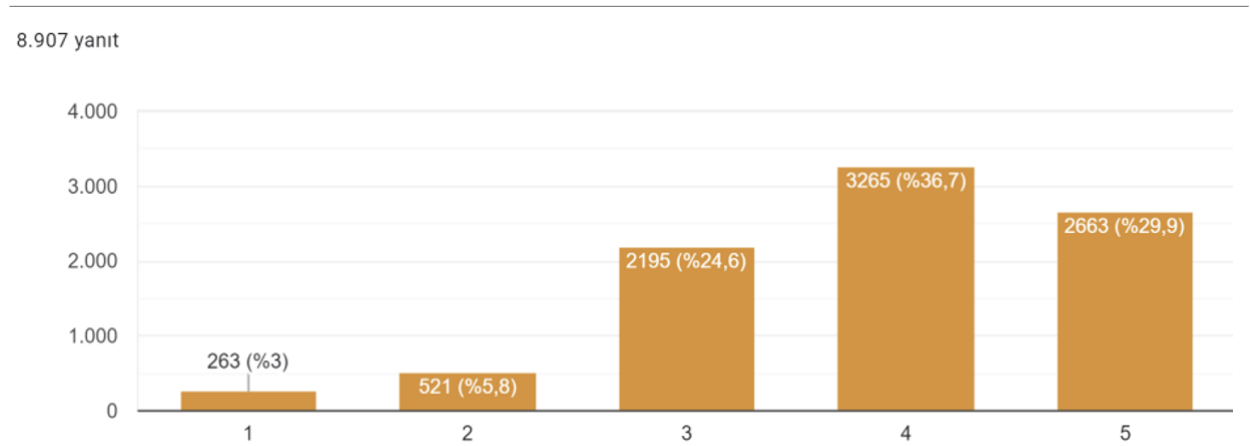
Erişilebilirlik İlkelerine Uygunluk

Erişilebilirlik; engelli bireylerin fiziksel, zihinsel veya duygusal engelleri aşarak toplumun çeşitli alanlarına ve kaynaklarına kolayca erişebilme ve bu alanlardan yararlanabilme haklarını tanımlamaktadır.

Öğretim materyallerinde, teknolojik imkânlar dâhilinde web erişilebilirlik çalışmaları yapılmaktadır. Erişilebilirlik çalışmaları ile engel durumuna bakılmaksızın öğretmen ve öğrencilerin kolayca erişim sağlayabilmesi ve kullanılabilir olması hedeflenmektedir.

Görme engelli bireyler ekran okuyucu yazılımları kullanarak içerikleri sesli olarak dinlerken işitme engelliler alt yazıları veya işaret dilini kullanarak içeriklere erişebilmektedir.

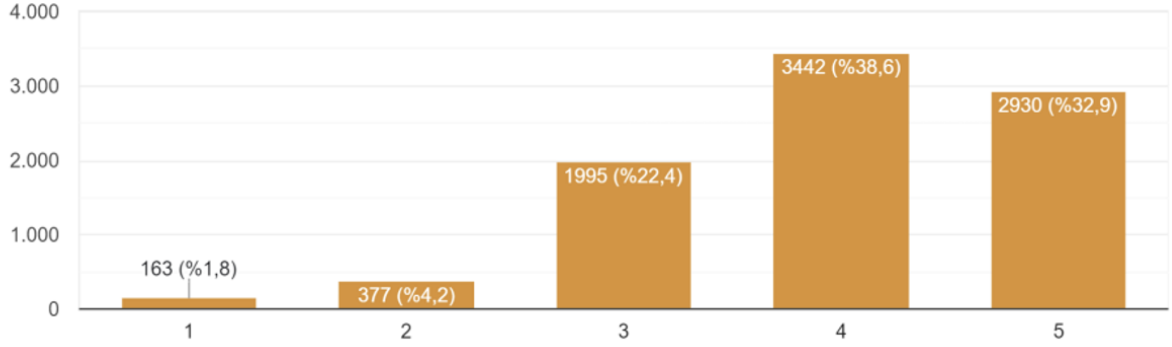
Erişilebilirlik ilkeleri kapsamında içeriklerin sahip olması gereken özellikler öğretmen görüşleri ile bu bölümde incelenmiştir. Öğretmenlerin %66,6'sı (5.928 kişi) içeriklerin işitsel içeriklere eş değer seslendirmeler içerdiğine dair görüşe katıldığını bildirmiştir.

Şekil 25. İşitsel içeriklere eş değer seslendirmeler içermesi

Erişilebilirlik ilkelerinden biri olan anlaşılabilirlik, içeriklerin net ve anlaşılır bir şekilde sunulmasını tanımlamaktadır. Karmaşıklık ve belirsizlik engellenmelidir. Öğretim materyallerinin tasarımında okunabilirliğe dair kullanıcı görüşleri incelendiğinde kullanıcıların %71,5'i (6.372 kişi) tamamen katılırken %1,8'i (163 kişi) aksi yönde görüş bildirmiştir.

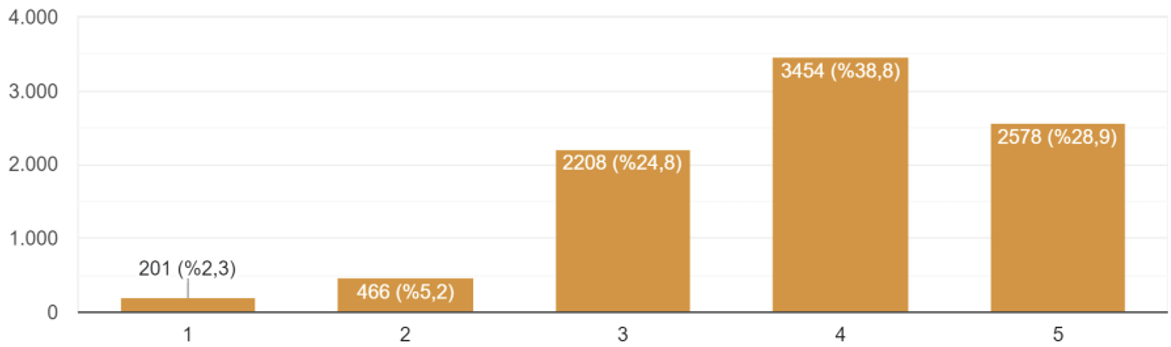
8.907 yanıt

Şekil 26. Okunabilirliğe uygunluğu

İçeriklerde dikkat dağıtıcı öğelere yer verilmesine dair katılımcı görüşleri incelendiğinde katılımcıların %67,7'si (6.032 kişi) kesinlikle katılırken %2,3'ü (201 kişi) aksi yönde görüş bildirmiştir.

8.907 yanıt

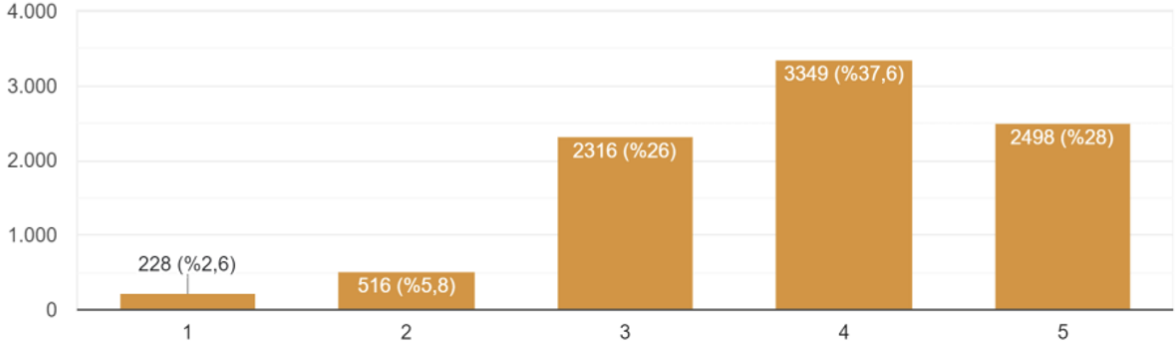

Şekil 27. Dikkat dağıtıcı öğelere yer verilmemesi

Erişilebilirlik ilkelerinden bir diğeri ise iletişim erişilebilirliğidir. Farklı türde iletişim biçimleri ve araçları için geçerlidir ve bunlar metin tabanlı iletişim, görsel ve işitsel iletişim, semboller, grafikler, videolar, ses kayıtları gibi özellikler de olabilir. Görsel içerikler için metin tabanlı açıklamalar veya etiketler sunulmaktadır. Videolar için alt yazılar eklenmektedir. Öğretim materyallerinin tasarımında erişilebilir-

lik için gerekli etiketlemelerin yapıldığına katılımcıların %65,6'sı (5.847 kişi) katılırken %2,6'sı (228 kişi) aksi yönde görüş bildirmiştir.

8.907 yanıt

Şekil 28. Erişilebilirlik etiketlerine uygunluk

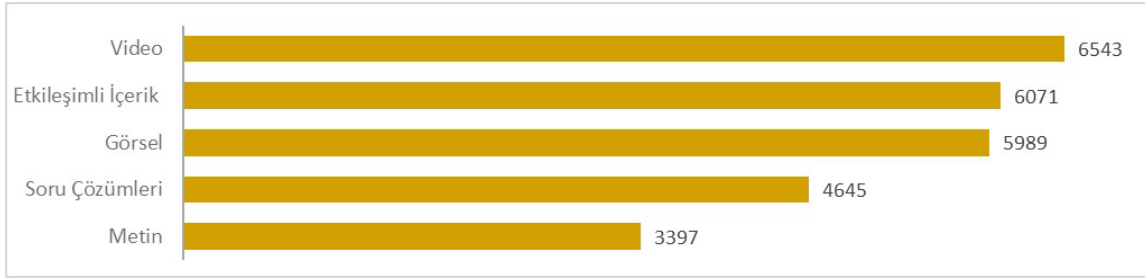
Dijital Eğitsel İçerik Kullanımı

Öğretmenlerin derslerinde dijital eğitsel içerik kullanımına dair öğretmen görüşleri incelenmiştir. Öğretmenlerin,

- videoyu %73,5 (6.543 kişi)
- etkileşimli içerikleri %68,2 (6.071 kişi)
- görselleri %67,3 (5.989 kişi)
- soru çözümlerini %52,2 (4.645 kişi)
- metinleri %38,2 (3.397 kişi)

oranında kullandığı belirlenmiştir.

Diğer seçeneğini işaretleyen kullanıcılar ise harita, eğitsel oyun, kabartma materyaller ile kendi hazırladıkları içerikler gibi eğitsel içerikleri kullandıklarını belirtmektedirler.

Şekil 29. Derslerde sıklıkla tercih edilen içerik türleri

Çalışma kapsamında öğretmenlerin öğretim materyallerinin kullanımına yönelik görüşlerinin yanı sıra öğretim materyallerinin gelişimine yönelik görüşleri de alınmıştır. "Öğretim materyallerinin gelişimi için önerileriniz nelerdir?" açık uçlu sorusuna 8.446 yanıt gelmiştir.

Katılımcıların bir kısmı öğretim materyallerini yeterli bulurken kimi konulardaki önerileri de aşağıda yer almaktadır:

"Öğretim materyallerinde konu anlatımının yanı sıra konu ile ilgili işlenen konunun daha iyi pekiştirilebilmesi adına yeterli sayıda etkinlik ve alıştırma örneklerinin bulunması önem arz etmektedir."

"Öğretim materyali basit, sade ve anlaşılabilir olmalıdır. Hazırlanacak öğretim materyali konuyu basitleştirebilen, öğrenci için anlaşılması kolaylaştıran ve gereksiz bilgilerle donanmış olmayan bir özellik taşımalıdır. Materyal fazla ayrıntılı olursa, öğrencilerin belleklerinde anlamlı kodlama yapmaları güçleşir. Öğretim materyali öğrenciye alıştırma ve uygulama imkânı sağlamalıdır yani ona gerçek yaşam becerileri kazandırmalıdır."

"Araştırma, düşünme ve problem çözme becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler olmalı. Güncel bilgileri, bilimsel gelişmeleri aynı zamanda kültürel öğeleri bir arada bulundurmali. Proje üretmeye yönelik olmalı. Görseller ve videolar çoğunlukta olmalı. Konular yaparak yaşayarak öğrenmeye uygun olmalı. Öğretim materyallerinin içeriği geniş kapsamlı öğrenmeye açık olmalı. Türk tarihine geniş yer verilmeli."

"Bu materyaller daha çok gönüllülerin gönderdiklerinden oluşuyor. Profesyonel ekipler kurularak

içerik üretimi yapılmalı. Böylece hem daha hızlı sonuç alınabilir hem müfredata daha uygun içerikler üretilebilir."

"Çizgi, animasyon vb. ilgi çekici görseller daha etkili olmaktadır. Anlatımlar ortalama olarak öğrencilerin çoğunluğu için yaşanmış veya yaşanması muhtemel içeriklerden oluşmalıdır, diye düşünüyorum. Öğrenciler dinlediklerinde, izlediklerinde kendinden, yaşantısından benzerlikler olduğunda derslere daha etkin katılabiliyor. Temalarla ilgili etkinliklere daha fazla yer verilmeli. İlave kaynaklara ihtiyaç duyulmamalı. Ders kitaplarında anlatımdan daha çok etkinliklere yer verilmelidir."

"Görme engelli bir öğretmenim. EBA ve ÖBA içeriklerinin tamamının erişilebilirlik denetiminden geçirilerek bizlerin de içeriklerden etkili şekilde yararlanmamız sağlanmaya devam edilmelidir. Bu anlamda çok güzel ilerlemeler olmaya başladı. Emeği geçen herkese teşekkürler."

Öğretmenlerin öğretim materyallerinden daha fazla faydalanmak için nelere ihtiyaçları olduğu sorulduğunda ise gelen yanıtların bir kısmında akıllı tahta, internet erişimi ve bilgisayar gibi ihtiyaçlar belirtilmektedir. Bunun yanı sıra ise öğretim materyallerinin kullanımına yönelik bilgi ve tecrübe kazanmaları gerektiğini belirten kullanıcılar bulunmaktadır. Öğretmenlerin, öğretim materyallerinin EBA'da erişiminin kolaylaştırılması beklentileri bulunduğu söylenebilir. Gelen görüşlerden bir kısmı aşağıda yer almaktadır.

"Bir kılavuz indeks hazırlanabilir. Ders kitaplarına entegre edilerek materyalle yönlendirmek ile materyaller daha çok kullanıcı tarafından içselleştirilebilir."

"Çocukların oyunla öğrenmeleri kesinlikle daha faydalı ve dijital oyunlar çocuklar için dikkat çekici bir öğrenme kaynağı. Sınıf içinde de, ev etkinliği olarak da 4. sınıfta EBA'yı daha aktif kullandık. Nicelik olarak da nitelik olarak da çok daha fazla geliştirilmesi gerekiyor. Özellikle morpakampüs, okulistik, derslig gibi platformlardan satın almak zorunda kalınmadan öğrenciler arasında fırsat eşitliği sağlanmalı ve o gün çeşitli nedenlerle okula gelemeyen öğrenciler için video anlatımlar, video anlatımlar sonrası etkileşimli içeriklerle çalışmalar ve dijital oyunlarla pekiştirme, örnek soru çözümleri ve mini sınavların olduğu daha kapsamlı hazırlanmalı. Eba'ya hâlen gerekli önemin verilmediğini düşünüyor ve yeterli içerik bulamayınca farklı platformlara yönelmek zorunda kalıyorum."

"Genel ağ bağlantısında kopmalar oluyor. Etkileşimli tahtalarda sık sık donanım ve yazılım sorunları yaşanıyor. Etkileşimli tahtalarda lisanslı programlar olmalı. Genel ağda videolara ulaşırken uygunsuz içeriklerle karşılaşılmalı."

"Videolara ve çözümlü sorulara olabildiğince sık yer verilmelidir. Eğitici videolar öğrencinin öğrenme isteğini arttırması bakımından çok önemlidir. Aynı zamanda konuyla ilgili olan oyunlar da öğrenciyi desteklemektedir. Uzun uzun konu anlatımı kitabının dağıtılması yerine öğrencilere böyle imkânlar sunulabilir."

"Son yıllarda dijital olarak birçok kaynağa ulaşabilme imkânımız oldu. Bu durum öğrenci seviyelerine uygun içeriklere ulaşabilmemizi kolaylaştırdı. EBA ve Fatih Projeleri ülkemiz eğitim sisteminin geliştirdiği yüz akı projelerimizdir. Emeği geçen herkesi kutlarım."

"Somut materyaller. MEB, öğretim materyali tasarlamak için ar-ge yürütmeli. Lisansüstü çalışmalar yürütmeli. Dünyada bu işler nasıl yapılıyor, araştırmalar yapmalı."

Öğretmenler "Derslerinizde dijital eğitsel içerik kullanım becerinizi geliştirmek için neye/nelere ihtiya-

cınız olduğunu düşünüyorsunuz?” açık uçlu sorusuna genelde akıllı tahta, bilgisayar ve internet erişimi gibi cevaplar vermiştir. Bunun yanı sıra ise sıklıkla hizmet içi eğitim verilebileceğini belirtmişlerdir. Hizmet içi eğitimlerin ise hem akıllı tahtaların etkin kullanımına yönelik hem de içeriklerin sınıf içi ve sınıf dışı öğretim süreçlerinde kullanımına yönelik olması gerektiğini vurgulamışlardır.

“Özellikle ÖBA üzerinde bununla ilgili kursların olması gayet güzel düşünülmüş bir harekettir. Ancak bunların çeşitlenerek artması gerektiğini düşünüyorum.”

“Beceriden önce antropi programının güncelleyin ve mükemmelleştirilmeli. Sonra antropi içerikleri paylaştırılabilir. Biz öğretmenler arası içerik üretimleri, paylaşımları teşvik edilebilir. Sınıf düzeyinde öğretmenler arasında içerik sorumlusu zümrelerde belirlenerek birlik ve mükemmeliyet tesis edilebilir.”

“Derslerimde dijital eğitsel içerik kullanım becerimi geliştirmek için aşağıdaki gereksinimlerin karşılanması gerektiğini düşünüyorum:

1. Eğitim ve Profesyonel Gelişim:

Dijital Eğitim Seminerleri: Dijital eğitsel içeriklerin kullanımı, oluşturulması ve entegrasyonu konularında düzenli seminerler ve atölye çalışmaları. Sertifika Programları: Uzun vadeli, derinlemesine dijital eğitim ve teknolojileri kullanma becerilerini geliştirmeye yönelik sertifika programları.

Mentorluk ve Danışmanlık: Daha deneyimli dijital eğitim uzmanlarından mentorluk ve danışmanlık hizmetleri.

2. Teknolojik Altyapı ve Erişim

Güçlü İnternet Bağlantısı: Sınıflarda kesintisiz ve hızlı internet erişimi.

Modern Cihazlar: Güncel bilgisayarlar, tabletler ve diğer dijital cihazlar.

Yazılım ve Uygulamalar: Eğitim amaçlı kullanılacak çeşitli yazılımlar ve uygulamalar.

3. Dijital İçerik ve Kaynaklar

Zengin İçerik Kütüphaneleri: Farklı ders konuları için hazır dijital eğitim içeriklerine erişim.

Açık Eğitim Kaynakları: Açık lisanslı eğitim materyalleri ve kaynakları.

Multimedya Araçları: Video, ses, animasyon ve interaktif içerik oluşturma araçları.

4. İş Birliği ve Paylaşım Platformları

Öğretmen Ağı: Diğer öğretmenlerle dijital içerik ve deneyim paylaşımı yapabileceğim online platformlar.

Profesyonel Öğrenme Toplulukları: Dijital eğitimi teşvik eden ve destekleyen profesyonel topluluklar.

5. Pedagojik ve Teknik Destek

Pedagojik Rehberlik: Dijital içeriklerin pedagojik olarak nasıl daha etkili kullanılacağı konusunda rehberlik.

Teknik Destek: Karşılaşılan teknik sorunların hızlıca çözülebileceği bir destek ekibi.

6. Geri Bildirim ve Değerlendirme

Geri Bildirim Mekanizmaları: Kullanılan dijital içeriklerin etkili olup olmadığını değerlendirmek için öğrencilerden ve meslektaşlardan düzenli geri bildirim almak.

Veri Analizi: Öğrenci başarı verilerini analiz ederek dijital içeriklerin etkisini ölçmek ve geliştirmek.

7. Uygulamalı Deneyim

Pilot Projeler: Yeni dijital içerik ve yöntemleri sınıflarımda uygulayabileceğim pilot projeler.

Deneme ve Yanılma: Yeni dijital araçları ve içerikleri denemek için esnek bir ortam.

8. Yenilikçi Yaklaşımlar

Oyunlaştırma: Derslerde oyunlaştırma yöntemlerini kullanarak dijital içeriklerin daha eğlenceli ve ilgi çekici hâle getirilmesi.

Sanal ve Artırılmış Gerçeklik: Sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) gibi ileri teknolojilerin entegrasyonu.

Bu gereksinimlerin karşılanması, dijital eğitsel içerik kullanım becerilerimi geliştirmeme ve derslerimde daha etkili bir şekilde dijital teknolojilerden faydalanmama yardımcı olacaktır."

"Dijital araçları ve kaynakları nasıl etkili bir şekilde kullanacağımı öğrenmek için kapsamlı eğitimler ve atölye çalışmaları, dijital içerikleri hazırlarken ve kullanırken karşılaştığım teknik sorunlara hızlı çözümler bulabilmek için sürekli teknik destek ve danışmanlık hizmetleri, yüksek performanslı bilgisayarlar, tabletler, interaktif beyaz tahtalar ve güncel yazılımlar gibi modern teknoloji araçlarına erişim, farklı dijital eğitim platformları ve kaynakları hakkında bilgi sahibi olmak ve bunları etkin şekilde nasıl kullanacağımı öğrenmek, hızlı ve güvenilir İnternet bağlantısı ile geniş kapsamlı dijital kütüphanelere ve online veri tabanlarına erişim, interaktif ve zengin içerikler oluşturmak için kullanılacak içerik geliştirme araçları ve yazılımlarının (örneğin, video düzenleme yazılımları, animasyon yazılımları) kullanımı hakkında bilgi ve pratik yapma imkanı, dijital dünyada güvenlik, gizlilik ve etik konularında bilgi sahibi olmak ve bu bilgileri uygulamak olarak sıralayabiliriz."

SONUÇ

Bu çalışmada araştırma grubu, 2024 yılı Ocak-Haziran döneminde öğretim materyallerini kullanan öğretmenlerden oluşmaktadır.

Ankete verilen cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde öğretim materyallerinin; öğretim programları ile uyumlu olduğu, öğretim tasarım ilkelerine uygun olduğu, sınıf içi ve sınıf dışı aktif öğrenme yöntem ve teknikleri ile uyumlu olduğu ve engelli bireyler için erişilebilirlik kriterlerini sağladığı söylenebilir.

Bunun yanı sıra derse yönelik öğretim materyalinin daha fazla hazırlanması ile çeşitli ve çok sayıda etkileşim unsurunun yer alması gerektiği belirtilmektedir.

Bu çalışma kapsamında öğretim materyallerine dair öğretmenlerin kullanım deneyimlerine yer verilmiş olup öğretim materyallerinin öğrenme üzerine etkisinin ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Balcı, A. (2019). Eğitimsel araştırmanın eğitimsel sorunların çözümüne uygulanması. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt 22, Sayı 1, 1989, 411 - 420, 10.1501/Egifak_0000000868 [Çevrim içi]: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/788921>

Choppin, J., ve Borys, Z. (2017). Trends in the design, development, and use of digital curriculum materials. ZDM, 49(5), 663-674.

Cuban, L. (2001). Oversold and underused: Computers in the classroom. Harvard University Press.

Erden M.K., ve Uslupehlivan, E. (2020). Eğitimde teknoloji kullanımının bugünü ve geleceğine ilişkin öğretmen adaylarının düşüncelerinin incelenmesi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl: XIII-Sayı:1-2020 Sayfa:109-126, [Çevrim içi]: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1171098>

Greer, D., Rice, M., ve Deshler, D. (2014). Applying principles of text complexity to online learning environments. Perspectives on Language and Literacy, 40(1), 9-14.

Kalolo, J. F. (2019). Digital revolution and its impact on education systems in developing countries. Education and Information Technologies, 24(1), 345-358.

LOM (2000). "Draft standard for learning object metadata", Institute of Electrical and Electronics Engineers, Inc. P1484.12/D4.1, Learning Object Metadata, 12 March 2000. [Çevrim içi]: <http://itsc.ieee.org/doc/wg12/LOMv4.1.htm>

MEB, 2024. Cumhuriyetin 100. Yılında Öğretmenlerin Gözüyle Teknoloji ve Eğitim Bölgesel Çalıştayları Raporu. MEB, Talim ve Terbiye Kurul Başkanlığı, ISBN: 978-975-11-7443-7, [Çevrim içi]: <http://meb.a-i/wE59WM>

Muraina M.B., (2015). Relevance of the Use of Instructional Materials in Teaching and Pedagogical Delivery: An Overview, Handbook of Research on Enhancing Teacher Education with Advanced Instructional Technologies. DOI: 10.4018/978-1-4666-8162-0.ch008.

Reigeluth, C. M. (1999). The Elaboration Theory: Guidance For Scope And Sequence Decisions. In C. M. Reigeluth (Ed.), Instructional Design Theories And Models: A New Paradigm Of Instructional Design (Vol.2; Pp. 425-453). Mahwah, NJ: Erlbaum.

Rice, M. (2018). Supporting literacy with accessibility: Virtual school course designers' accessibility planning for students with disabilities. Online Learning, 22(4), 161-179. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1202365>

Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants part 1. On the horizon, 9(5), 1-6.

Selwyn, N. (2007). Curriculum online? Exploring the political and commercial construction of the UK digital learning marketplace. British Journal of Sociology of Education, 28(2), 223-240.

Siemens, G. (2004). Connectivism: Learning as network creation. Information, communication & society, 6(3), 405-419.

Türel Y.K., ve Gürol, M. (2009). Öğrenme nesnelerinin öğrenme boyutu. ISSN:1306-3111e-Journal of New World Sciences Academy 2009, Volume: 4, Number: 1, Article Number: 1C0017.

Veznedaroğlu, R.L. ve Özgür, A.O. (2005). Öğrenme Stilleri: Tanımlamalar, modeller ve işlevleri. İlköğretim - Online, 4(2), 1-16, [Çevrim içi]: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/91072>

Wiley, D. (1999). The Post-LEGO Learning Object. Retrieved December 15, 2004 from

Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2004). SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Detay Yayıncılık.